

کتابه اصول

1. خاتمه

- 20. امر دوم: وضع
- 14. امر سوم: استعمال مجازی
- 11. امر چهارم: استعمال لفظ در لفظ
- 10. امر پنجم: اخذ اراده در موضوع له

مقدمه

امر ششم: وضع مرکبات

وضع به دو قسم تقسیم می شود

مفرد: وضع یک جنس لفظ بر معنای ماده یا هیئت (که به دو قسم تقسیم می شود)

«ماده: وضع ماده لفظ بر معنا مثل وضع ماده «ق» و «م» برای معنای قیام. این وضع همیشه شخصی است (یعنی این لفظ فقط همین معنا را می دهد)

هیئت: وضع صورت لفظ بر معنا مثل وضع وزن «فاعل» برای معنای فاعلیت. این وضع همیشه «نوعی» است (یعنی این لفظ انواع معنا را می دهد). این قسم به دو قسم دیگر تقسیم می شود

هیئت مفرد: هیئتی که دارای اجزاء نیست مثل وضع وزن «فاعل» برای معنای فاعلیت

هیئت مرکب: هیئتی که دارای اجزاء است مثل وضع صورت ترکیب «مبتدا + خبر» برای جمله اسمیه

(مرکب: وضع دو جنس لفظ بر معنای ماده و هیئت مثل وضع «زید قائم» برای معنای «زید ایستاده است»)

سؤال: آیا علاوه بر وضع مفردات (مواد و هیئات) یک وضع مخصوص برای کل جمله (ترکیب مواد و هیئات) وجود دارد؟

آخوند: خبر وضع مخصوصی برای مرکبات نداریم زیرا

اولا: به چنین وضعی نیاز نداریم چرا که همان وضع مفردات تمام مقصود متکلم را می رسانند

ثانیا: لازمه این وضع این است که هر کلمه دو وضع داشته باشد؛ یکی وضع فردی و یکی هم وضع ترکیبی

نکته: احتمالا کسانی که می گویند مرکبات وضع دارد منظورشان وضع هیئت مرکب است نه وضع مرکب

- 25. امر هفتم: علامات وضع
- 7. امر هشتم: تعارض احوال
- 23. امر نهم: حقیقت شرعی
- 24. امر دهم: صحیح و اعم
- 19. امر یازدهم: اشتراک الفاظ
- 15. امر دوازدهم: استعمال لفظ در اکثر از معنا
- 1. امر سیزدهم: مشتق

مقاصد

- 5. مطلق و مقید
- 6. امارات
- 7. اصول عملیه
- 8. تعارض ادله

1. خاتمه